

ЈЕЛЕНА ВЕЉКОВИЋ

Како „грађани да преузму одговорност“ кад је средњи слој уништен зарад богаћења тајкуна и монополиста? Чиме да отварају породична предузећа? Из Фонда за развој? Хајде сад обелоданите ко је добио новац из Фонда!

„Ја сам преузео одговорност за свој живот, али од тада немам шта да једем!“ „Послушаћу господина председника. Сутра идем да узмем хипотекарни кредит.“

„Ко је овде луд?“

„Ја сам преузео одговорност. Поздрав из Француске!“

Ово су само неки од стотина сличних коментара који су преплавили сајтове медија, који су недавно, на почетку предизборне кампање, пренели позив председника Бориса Тадића, којим је „охрабрио грађане Србије да у што већем броју оснивају породична предузећа и преузму одговорност за своју егзистенцију“.

За разлику од овако интонираних коментара грађана, поједини аналитичари пожурили су да објасне неспорно – да је председник у праву јер држава не може да решава све проблеме грађана, да их спасава од финансијских недаћа, обезбеђује им посао и да је крајње време да почну да стичу навике заборављене у са-

моуправном социјализму, те да размишљају предузетнички. Чини се да већина то зна, али такође, врло добро зна и колико је у Србији муко трпно и скупо основати предузеће и колико је ризично пословати. Посебно за оне мале, породичне фирме, које председник прижељкује. А ту се поново враћамо на терен државе и њене улоге.

Држава мора да обезбеди услове у којима је могуће пословати. Без тога, овакви позиви су празна прича, оцењује за НИН Александар Стевановић из Центра за слободно тржиште.

„Мени се чини да је то само један кисели покушај да се води предизборна кампања и да се говори нешто што нема везе са реалношћу. На крају крајева, неко је добро рекао – пробајте мало да на два-три месеца отворите своја предузећа, па да видите са чиме се људи суочавају када раде“, каже Стевановић.

У Унији послодаваца Србије подсећају да се управо због маћехинског односа државе, мала и средња предузећа и предузетници налазе у дубокој кризи. Од 2008. до данас број новооснованих предузећа смањен је за 20 одсто, а неликвидних је више од 38.000 фирми и 92.000 предузетника. Унија упозорава и да од 2007. расту само нова оптерећења (таксе, накнаде и дру-

ге дажбине), па у малим и средњим предузећима и код предузетника сада ради 233.000 људи мање него 2008.

СПИСАК Један од најсликовитијих примера односа власти према предузетницима је и пословање Фонда за развој. Највише јефтине државних кредита, на које се камата креће од један до 4,5 одсто годишње, у зависности од врсте кредита и региона у који се средства пласирају, добили су, наиме, најбогатији и најмоћнији српски привредници, чији се годишњи приходи и лична имовина мере десетинама, па и стотинама милиона евра. И док су политичари у популистичком маниру изјављивали да је дошло време да се привилеговани привредници и моћни тајкуни одуже држави, из државног Фонда за развој одливали су се милиони евра њиховим великим фирмама, које пак своја дуговања према малима нису измиривала, па је привредна активност у Србији готово замрла.

Фирмама у већинском или стопроцентном власништву Мирослава Мишковића за непуних пет година из овог државног Фонда одобрено је око 1,2 милијарде динара. На списку корисника кредита Фонда за развој из Делта холдинга налазе се Делта Макси (100 милиона динара), Југохемија (два кредита у укупном

Од 2008. до данас број новооснованих предузећа смањен је за 20 одсто, а неликвидних је више од 38.000 фирми и 92.000 предузетника

ТОКОМ КРИЗЕ ВИШЕ ФИРМИ ЈЕ ЗАТВОРЕНО НЕГО ОТВОРЕНО

